

Green Care – hyvinvointia maaseutu ympäristöstä

Katriina Soini
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
& Jyväskylän yliopisto

Katriina.soini@mtt.fi

Rajapintaan, Kokkola 20.4.2009
Katriina Soini, MTT

'Green Care' – mitä se on?

Maaseutu ympäristön ja erityisesti maatalan moninaisten resurssien, eläinten, kasvien, puutarhan, maiseman, sosiaalisen ympäristön sekä arkirutiinien, hyödyntäminen terapia-, sosiaali-, kasvatuspalvelujen tuottamisessa.

Vanha idea...

- Luonnon hyvinvointivaikutukset tunnettu pitkään
- Maaseutu ja maatilat latautumisaikoina ja suoja-työpaikkoina

Rajapintaan, Kokko
Katriina Soiri, MTT

...uusi näkökulma

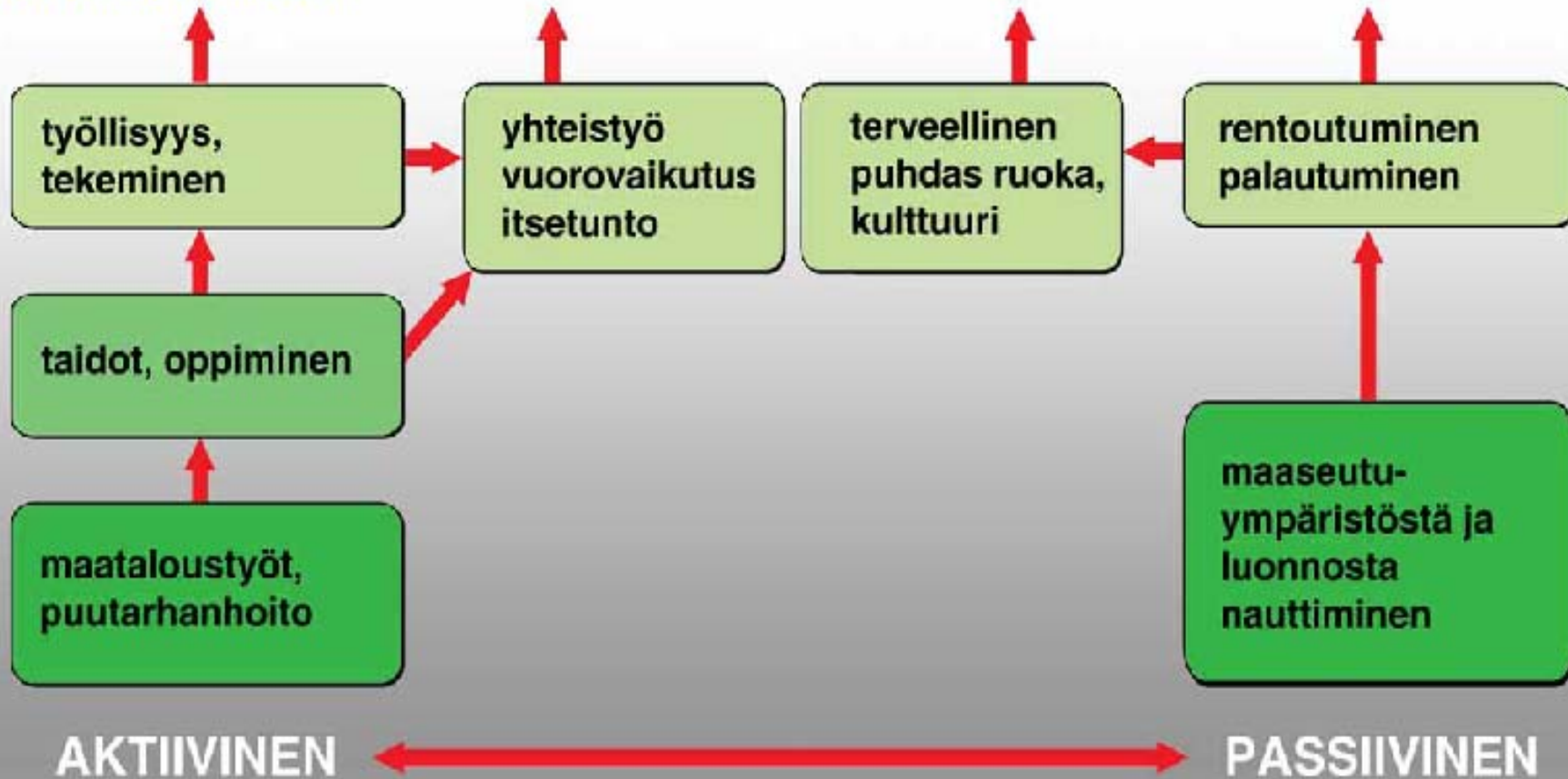
- Väestön ikääntyminen, maatilojen monialaistuminen, sosiaali- ja terveyspalvelujen uudelleen organisointi, yleinen yhteiskunnallinen muutos, jne.
- Maaseutu/-tilaympäristön ja rutiinien aktiivinen ja tiedostettu hyödyntäminen sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisessa

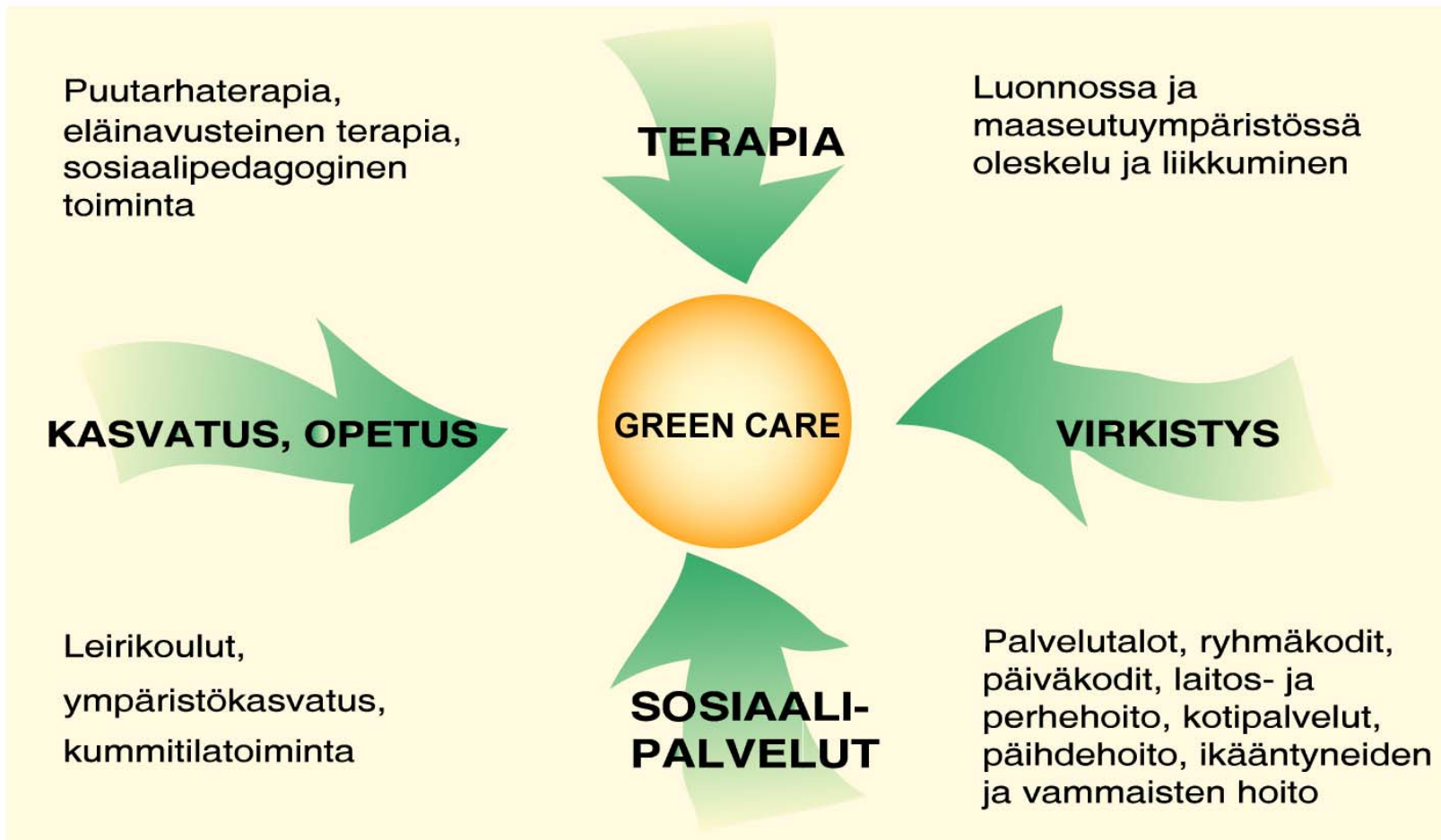

HENKINEN JA FYYSINEN HYVINVOINTI

KUNTOUTUMINEN, ITSETUNTEMUS,
RYHMÄYTYMINEN

HILJAISUUS, RAUHA, HENGELLISYYS

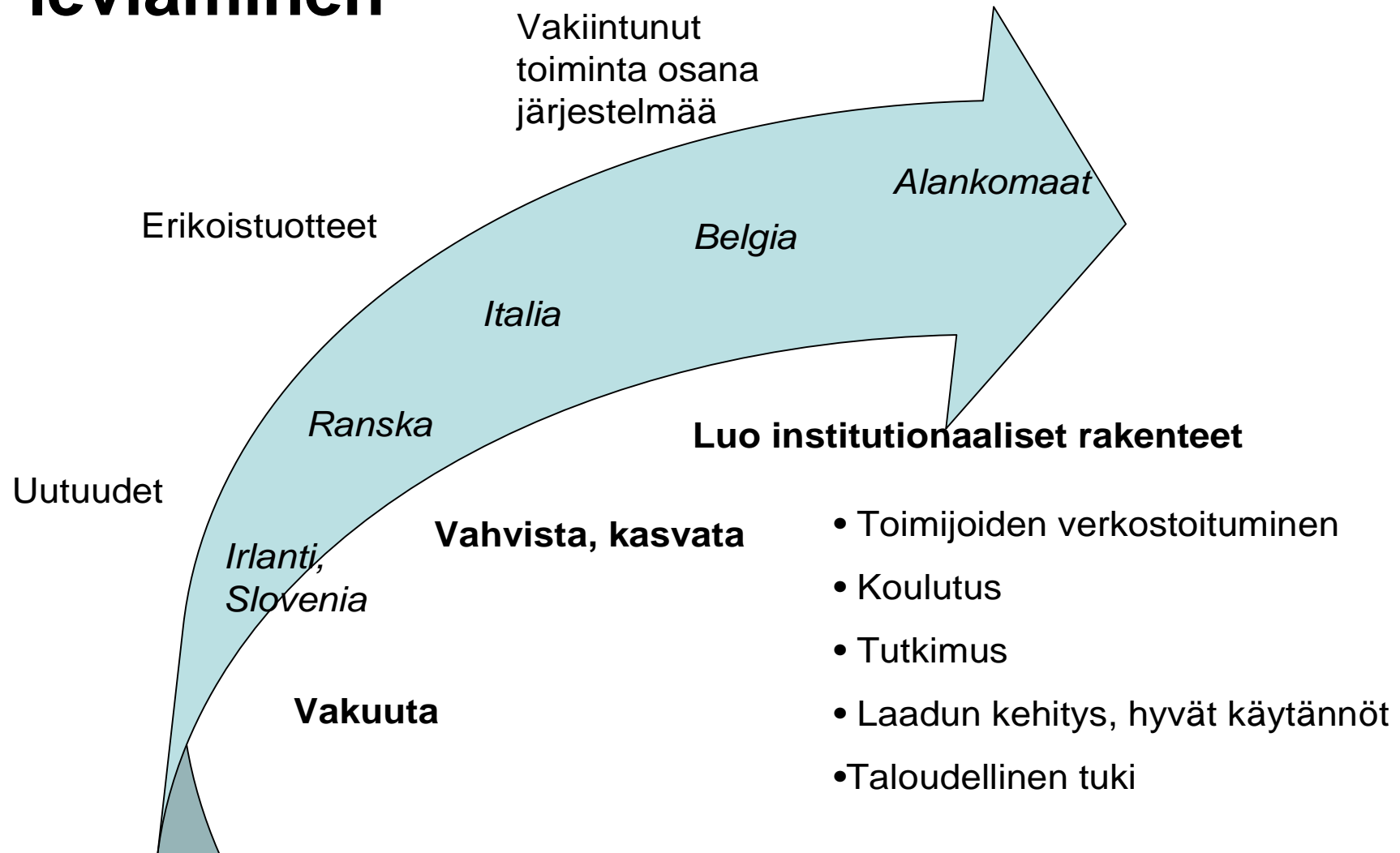

Green Care sosiaalisena innovaationa

- Uusi tapa tarkastella asioita
- Bottom-up – lähtöisyys
- Oppiminen
- Verkostoitunut toimintatapa
- Julkinen hyvä

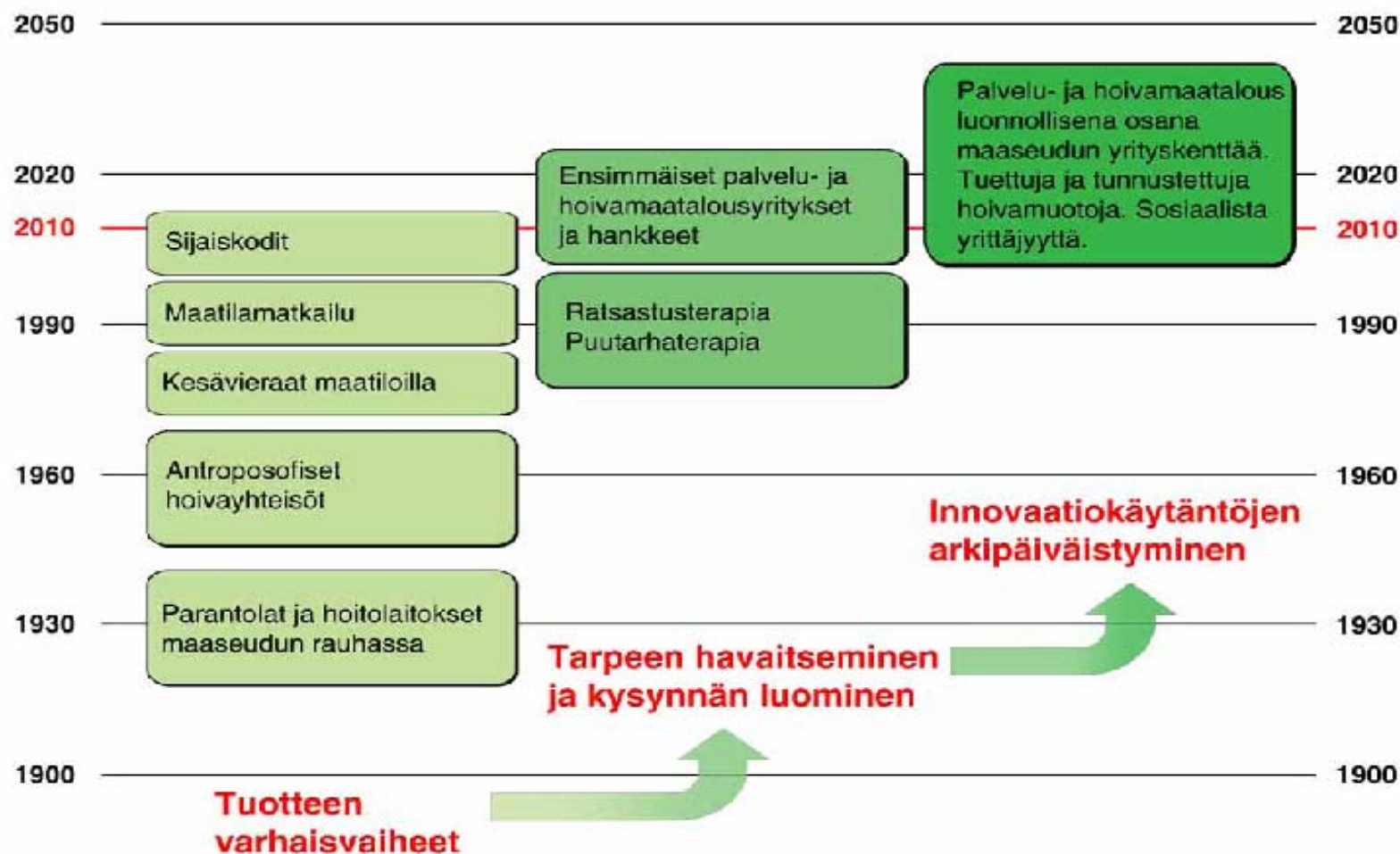
Green Care innovaation leviäminen

Lähde: Geels 2002, di Iacova 2006

Rajapintaan, Kokkola 20.4.2009
Katriina Soini, MTT

Green Care sosiaalisena innovaationa Suomessa

Yritysten monet muodot

- yrityksen pääelinkeino
- yrityksen sivuelinkeino
- sosiaalinen yritys: vajaakuntoisten tai pitkäaikaistyöttömien työllistäminen
- yhteistyö sosiaali- tai terveysalan laitoksen kanssa
- osa hoiva- tai terveysalan laitosta
- julkisen yhteisön omistama maatila

Luontoelämykset

- Rauhoittava vaikutus jo muutamissa minuuteissa
- Keskittymiskyky-lumoutuminen
- Elämän kiertokulku: syntymä, kasvu, kuolema
- Kokemus omasta riittävydestä, eheytyminen

-> maaseutuympäristössä
oleminen, liikkuminen,
luonnon tarkkailu

Eläimet

- Rauhoittava vaikutus
 - Sanaton kommunikaatio, kosketus, läsnäolo
 - Sosiaalisten pelisääntöjen opettelu
 - Kokemus omasta tarpeellisuudesta
 - Motoriset taidot
- > Eläinavustava toiminta ja terapia, mm.
ratsastusterapia, hevostoiminta, kotieläinten
hoito

Puutarha, kasvit

- Rauhoittava vaikutus, kauneus, lumoutuminen
- Kasvu ja hoivaaminen
- Sosiaalisten ja motoristen taitojen opettelu/ylläpito,
- kokemus omasta tarpeellisuudesta
- > Puutarhaterapia, maatalan työt

Kulttuuri

- omien ajatusten ja arvojen ilmaisuus
 - jatkuvuuden tunne, turvallisuus
 - identiteetti
 - paikkaan kiinnittyminen
 - estetiikka
- > taide ja luova toiminta, jonka inspiraation lähteenä maaseutu ympäristö, muistelu

Vaikutuksia yrittäjän näkökulmasta

- Taloudellinen merkitys
- Sosio-kulttuurinen merkitys (esim. jatkuvuus, työllisyys)
- Yksityisyyden ja julkisen uudelleenmäärittely
- Osaamisen kehittäminen

Vaikutukset sosiaali- ja terveystoimen näkökulmasta

- Palvelujen laatu ja kustannustehokkuus
- Palvelujen monipuolisuus, yksilöllisyys, räätälöinti asiakkaiden tarpeiden mukaan
- Hoitohenkilökunnan hyvinvointi

Maaseudun elinvoimaisuuden näkökulmasta

- Palvelujen saatavuus
- Työllisyys
- Maaseutu ympäristön hoito
- Yhteisöllisyys
- Maaseudun ja kaupungin vuorovaikutus

Vahvuuksia ja mahdollisuuksia

- Tarve ja mahdollisuudet tunnistettu Suomessa ja kansainvälisesti
- Monia hyviä esimerkkejä toimivista yrittäjä- ja hyvinvointikonsepteista
- Innostuneita ja osaavia toimijoita alalla
- Suomalaisen maaseutu ympäristön tarjoamat mahdollisuudet

Kehittämisen haasteita ja kynnyskysymyksiä

- Tiedotus ja koulutus
- Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen
- Poikkisektoraalinen yhteistyö
- Laadunvarmennus
- Vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arviointi

Lisää tietoa

- *Yli-Viikari et al.* 2009: Green Care –terveyttä ja hyvinvointia maataloilta, <http://www.mtt.fi/julkaisut>
- COST 866: Green care in Agriculture 2007-2010 <http://www.umb.no/statisk/greencare>
- Farming for Health <http://www.farmingforhealth.org>
- SoFar – Social farming <http://sofar.unipi.it>

Kiitos!